

Tammi

ANN-LUISE BERTELL

IKUINEN
KAIPUU

”Kuin paluu suurten kertojien suuriin kertomuksiin.”

ÅBO UNDERRÄTTELSE

ANN-LUISE BERTELL

IKUINEN
KAIPUU

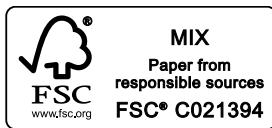
SUOMENTANUT

Vappu Orlov

TAMMI

HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuteos *Glöm bort din saknad* ilmestyi 2022.

Copyright © Ann-Luise Bertell 2022

Suomenkielinen laitos © Vappu Orlov ja Tammi 2022

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-04-4322-1

Painettu EU:ssa

JOSTAIN KERTOMUS ALKAA

ON VAIKEA sanoa, missä on kaiken alku. Alkaako kertomus junassa, siitä kun äitini silmät kohtaavat isän silmät? Vai alkaako se hetkestä, jolloin kaikki piti repiä hajalle ja muuttaa takaisin paikkaan, jonka vanhempani uskoivat olevan heidän kotinsa? Alkaako se hetkestä siellä toisella puolen maapalloa, jolloin minä vedin ensimmäistä kertaa ilmaa keuhkoihini, vai alkoiko se jo paljon paljon aikaisemmin? Kaikki sukulaiseni asettuvat eteeni riviin, he istuvat rinnakkain niin kuin vanhassa luokkahuoneessa, mutta siellä on pimeää, tuskin näen heitä. He kuitenkin kuiskailevat keskenään, ovat valmiita kertomaan. He katsovat minuun vaativasti. Siinä on Sanfrid, jonka kauniita sinisiä silmiä ei kukaan perinyt. Hänen kaikki verensä vuoti maahan, mutta sen miten hän kuunteli kuovia, sen me perimme. Siinä on Margareta, minun mummini, jonka viimeinen hengenveto liukui sisälleni ja jäi sinne. Ja siinä on isoisa suurine suunnitelmineen, jotka vetäytyivät pilvien taakse, niin kuin hän itsekin.

Alku alkaa alusta yhä uudelleen ja uudelleen. Jokaisen hengenvedon, jokaisen aamunkoiton, jokaisen uuden ponnistuksen, uuden yrityksen myötä. Käsistä jotka koskettavat toisiaan, kauheista onnettomuuksista, taudeista jotka iskevät silloin kun sitä ei osaa aavistaakaan.

Siinä on Sigurd, jonka elämästä tuli pieni pilkahdus jota-kin. Siinä ovat kurjet, jotka koko ajan matkaavat tiehensä.

Siinä on Helmi, minun ensimmäinen ystäväni. Ja äitini, koko kylän kaunein tyttö, suosittu ja hauska, joka osasi tanssia kuin sudenkorento meidän tuvassamme, isoimman gramofoninrumiluksen vierellä mitä ikinä on nähty. Ja isäni, joka ei ollut kotonaan missään.

1 PALUUMME

ENSIMMÄINEN MITÄ MUISTAN

SE OLI muta. Miten se imi minua sisäänsä. Maailma oli täynnä mutaa, kaikkialla minne katseeni käänsin oli ruskeaa ja märkää ja tahmeaa. Seisoin polvia myöten mudassa ja katselin typerytyneenä ympärilleni. Miten maa saattoi olla niin sitkeää ja tahmeaa, eikö kukaan tulisi pelastamaan minua? Ihmiset puhuivat minun pääni ylitse, minä olin yksin, sisareni Susan piti tiukasti kiinni äidistämme Mariasta. Susan katsoi minua jotenkin oudon huvittuneesti, hän aikoi seurata, miten minä katoaisin syvyyteen, miten minä häviäisin olemattomiin.

Minä huusin niin kovaa kuin jaksoin. ”Aaaiii!” Kaikkien katseet suuntautuivat heti minuun ja minä käänsin pääni pois. En halunnut nähdä niitä kaikkia silmiä, tuntui kuin ne pistäisivät minua. ”Quiet”, sanoi äiti ja veti minua kädestä. Ja samaan aikaan hän lähti kulkemaan mudan halki kovalle maalle, kohti punaista taloa, johon me menisimme asumaan. Hän ikään kuin kahlasi eteenpäin pidellen toisella kädellään lujasti kiinni Susanista. Äiti näytti melkein laahaavan häntä mukanaan. Minä sen kun kiskoin jalkojani, jotta saisin ne kulkemaan. Muta levisi yhä ylemmäs, se tunkeutui polvisukieni lävitse, tunsin säärissäni sen kylmän märkyyden. Huusin jälleen. Susan painautui tiukasti äitiä vasten, yritti päästä syliin. Minä olin liian iso otettavaksi syliin. Olin liian iso itkemään. Liian iso, että kukaan kiinnittäisi minuun huomiota. Vaikka en ollut sen isompi kuin Susankaan.

Minä aloin kuitenkin itkeä. Oli niin vaikeaa päästä eteenpäin, ja minua pelotti niin, etten saisi uusia kenkiäni nousemaan ylös mudasta. Hienoja uusia nauhakenkiäni, jotka olimme ostaneet Kanadasta matkaa varten, mukaan matkalle tänne Suomeen. Me kaipasimme Suomeen ja halusimme päästä sinne niin pian kuin suinkin. Isä se halusi päästä kotiin, ja äiti myös, kenties. Meiltä, Susanilta ja minulta, ei kukaan ollut kysynyt, mitä me halusimme. Meidän vanhempamme aloittaisivat uudelleen alusta, käynnistäisivät elämän täällä kotimaassa. Oli kaikenlaista mihin heidän piti ryhtyä, monet asiat odottivat heitä.

Mutta tämä maa näytti kovin vanhalta. Se oli väriltään harmaa, harmaa kuin rotan turkki. Eikä pelkästään muta vaan koko taivas, pellot, tiet, puut, aitat. Samoin vaatteet. Hiukset. Silmät.

Me puhuimme englantia. Olin puhunut äidin kanssa englantia koko elämäni ajan. Ja sisarteni kanssa, lähinnä kaksoissiskoni Susanin, hänen joka oli kaikkein nätein. Laivalla kaikki olivat ihailleet hänen kiharoitaan, hänen suuria ruskeita silmiään. Minullakin oli ruskeat silmät, mutta sitä ei kukaan nähnyt. Vain siksi että Susanin silmät olivat niin tummat, melkein mustat, kaikki näkivät ne, eikä kukaan nähnyt minun melkein vihreitä silmiäni. Hänen suunsa oli aivan kuin mansikka, tai kuin vaapukka.

Me neljä olimme juuri tulleet kotiin Kanadasta: äitini Maria, isäni Rikard, siskoni Susan, ja sitten minä, Marlene. Olimme tulleet tänne jäädäksemme. Koti-ikävä oli kasvanut liian suureksi, tunne ettei elämä ollut paljon arvoista ellei saanut tavata niitä ihmisiä jotka olivat tärkeimpiä. Ikään kuin ilman läheisiään olisi vailla merkitystä. Niin isä oli asian selittänyt, tai sitten ei. Ehkä minä olin ajatellut sen niin. Meillä oli nauhakengät, hienoimmat villakangastakit, nahkalaukut.

Äiti oli laittanut hiuksiimme kiharat viimeisenä aamuna laivalla, meidän piti mennä maihin ja kohdata Suomi niin hienoina kuin suinkin. Ilo oli suuri. Kiharat olivat nyt pahasti oienneet kotimatalla Vöyriille, mutta kiharat ne olivat silti. Äiti oli kammannut hiuksensa otsalta kauniisti kaartuvalle vookille. Hänen hiuksensa olivat kuin meri, isoilla korkeilla aalloilla. Hän oli maalannut huulet ennen kuin saavuimme Vöyriille, mutta nyt oli huulipuna pureskeltu melkein kokonaan pois. Vain pienet punaiset pisteet suupielissä kavalsivat, että hän oli punannut huulet. Meidän vaatteemme olivat vaaleat ja heleät, meillä oli pitsejä ja brodeerauksia, äidillä oli punainen laukku.

”Tervetuloa kotiin.” Isoäiti sanoi niin, olen varma että kuulsin sen. Sitten tuli hiljaista. Siinä oli isoäiti Lovisa, isän veli Ener, hänen vaimonsa Elna, isän sisko Meri, he kaikki olivat siinä ottamassa meitä vastaan. Vanhempani kättelivät heitä kaikkia, isä kumartui isoäidin käden ylle, itkikö hän? En ollut koskaan nähnyt hänen itkevän. Mutta isoäiti nosti kättään niin että isä joutui suoristamaan selkensä, olin ehkä nähnyt väärin. Isoäiti Lovisa oli pukeutunut mustaan ja harmaaseen. Hänellä oli pitkä hame, mutta hän piteli helmaa ylhäällä polvien tasalla, jottei se tahriintuisi mutaan. Päässään hänellä oli tummanharmaa huivi. Minä tunnustelin pientä olkalaukkuani. Siinä minulla oli dollarin raha ja sisareni valokuva. Sen sisaren jonka nimi oli Lidia ja joka ei ollut tullut meidän mukamme.

Tunsin miten muta alkoi kutsua minua, vetää minua puoleensa. Minä panin vastaan, en halunnut, mutta muta veti vetämistään. Kuulin miten se kupli, miten se aikoi hotkaista minut. Äiti alkoi vetää minua toiseen suuntaan, vihdoin hän tarttui kunnolla kiinni minusta ja veti toisaalle minkä jaksoi. Tunsin olevani kuin nuora, kuin pyykkinaru, kuin maasta kasvava paju, ties vaikka menisin poikki. Solisluuhuni sattui, se

oli vahingoittunut kun olin tipahtanut laivalla sängystä. Siitä lähtien se oli ollut kipeä, mutta sitä ei muistanut kukaan muu kuin minä. Nipistin suuni kiinni, minä en enää huutaisi. En sanoisi enää sanaakaan tässä mutaisessa maassa.

Mutta äiti vei voiton mudasta, ainakin tällä ensimmäisellä kerralla, ja pian minä seisoin talon portailla.

Talossa oli pieni kuisti ja penkit sen molemmin puolin. Seisoin siinä lujalla pohjalla ja katselin jalkojani. Olin aivan likainen. Niin likainen en ollut koko elämäni aikana ollut. Katsoin äitiä, olisiko hän minulle vihainen, mutta ei vaikuttanut siltä. Minun teki kumminkin mieli itkeä, mutta pidättelin kyyneliä kaikin voimin. Oli kauheaa olla likainen. Äiti oli jotenkin outo. Hän ei puhunut juuri mitään, vaikka toiset odottivat että hän sanoisi jotain. Hän vain kulki päivän halki kuin kissa, tai jokin muu eläin, sanomatta sanaakaan. Hän kääntyi Susanin ja minun puoleen kuin sanoakseen jotain, mutta mitään sanoja ei kuulunut.

VIHREÄ KUISTI

SE OLI katkeransuloinen jälleennäkeminen. Eikö olekin hyvä sana? Minä ainakin tykkään siitä. Se on niin kuin koko elämä. Isä todella itki tarttuessaan äitiään kädestä. Hän painoi kasvonsa äitinsä kättä vasten. Sellainen ei ollut tapana, sukulaiset siinä ympärillä kääntelivät päätään sinne tänne, eivät tienneet mihin katsoisivat, eivät olleet tottuneet tunteikkaisiin eleisiin. Isoäiti liikautti kättään, ja isä ymmärsi heti ettei hänen sopinut itkeä. Niin kuin mikäkin pikkupoika.

Mutta kaikki eivät olleet paikalla. Varsinkin yhtä kaivattiin. Isän isää, Albertia, jonka hän olisi ennen kaikkea halunnut tavata, jonka vuoksi me olimme nyt siellä kotona. Isoisä oli luvannut isälle jotakin suurta ja tärkeää, kunhan tämä vain tulisi kotiin. Mutta nyt hän oli kuollut. Isä ei edes ollut voinut kertoa meille, mitä se tärkeä oli. Se oli jotakin mitä hän saisi, mistä hän pääsisi osalliseksi, täällä Suomessa. Jotakin, minkä vuoksi meidän piti luopua kaikesta mitä meillä oli Kanadassa ja matkustaa yli valtameren. Isoisä oli kuollut juuri kun me olimme päässeet meren yli. Laiva oli kulkenut liian hitaasti ja isoisä oli jo haudassaan. Äiti oli aluksi ollut muuttoa vastaan, oli eräs tyttö, joka ei voinut tulla kanssamme meren yli. Sisko jota me tapasimme silloin tällöin, sisko joka asui toisessa paikassa. Mutta kun isä sai jotain päähänsä, häntä ei niin vain pysäytetty.

Äiti saatiin ylipuhutuksi, hänelle jankutettiin mutta ei häntä pakotettu, ei voinut sanoa että hänet olisi pakotettu lähtemään.

Hän tuli vapaaehtoisesti. Myös hän halusi koti-Suomeen. Hänellä oli omat unelmansa, hän voisi ehkä perustaa liikkeen, oman yrityksen siellä kotona, hän oli oppinut Kanadassa yhtä ja toista. Ne jäähyväiset olivat katkeransuloiset. Ja paluusta tuli katkeransuloinen. Olin oppinut sen sanan isältä laivalla, hän oli puhunut siellä monien ihmisten kanssa, ravintolassa ja muualla. Äiti sanoi aina, että isällä oli tarjota sana jokaiselle. Kun minä kuulin uuden sanan, painoin sen mieleeni.

Lasikuisti oli maalattu vihreäksi, talo oli punainen. Kuistin seinissä oli ikkunoita, pieniä vihreitä ikkunoita. Minä käännyin katsomaan niistä ulos. Maailma muuttui vihreäksi. Mudasta tuli vihreää, ruskeista puista tuli vihreitä, talon seinä näytti oimittaisen vihreältä. Katsoin toisella silmällä tavallista maisemaa ja toisella vihreiden ruutujen läpi. Tämä tässä oli minun uusi maailmani. En kuullut muuta ääntä kuin sen mikä mudasta lähti kun se päästi otteensa minusta. Kovan ja märän äänen, maiskahduksen, mehevän äänen. Lihansyöjämuta, vähältä piti ettei se vienyt minua. Nyt oli pulmana, miten minä enää milloinkaan pääsisin ulos talosta, kun mutaa oli kaikkialla. Saisin viettää kaikki elinpäiväni punaisessa, vihreäkuistisessa talossa. Ikkunat töllöttivät mustina, ikään kuin nekin mulkoilisivat minua. Minä näytin kieltä ikkunoille ja mudalle ja harmaille puille. Kukaan ei ehtinyt nähdä sitä.

Me olimme pakanneet mukaamme kaiken mitä vain voimme tuoda, ja matka-arkkumme odottivat vielä mudassa. Ne kannettaisiin taloon myöhemmin. Tässä oli jokin vialla. Talosta riitti puhetta, meidän olisi oikeastaan pitänyt asua toisessa talossa, ei isoäidin luona.

Isoäidillä oli harmaat silmät, ja hän kiinnitti ne äitiin. He tapasivat nyt ensimmäistä kertaa. Äiti ei kääntänyt katsettaan pois, hän tuijotti tiukasti takaisin. Mitä isoäiti sanoi? En kuullut sitä, tiesin vain, että se oli jotain tärkeää. Me olimme tulleet

takaisin, meidän olisi pitänyt olla iloisia, olimme luulleet että toiset hymyilisivät ja nauraisivat nähdessään meidät, mutta niin ei käynyt.

Ihmiset käyttävät suuria määriä sanoja, mutta he tuntuvat myös puhuvan keskenään sanattomasti. Siellä sanojen takana, tai niiden välissä, tapahtuu paljon. On ajatuksia, jotka näkyvät käsistä tai kulmakarvoista. Se mitä ihmiset oikeastaan sanovat, tulee ilmi huokauksina tai siinä miten henkeä pidätetään ja ilma päästetään lopulta ulos. Miten suupieliä väännellään. Nyt äiti pidätti henkeä. Susan oli tarrautunut häneen tiukasti, ja äiti yritti saada hänet irrottamaan otteensa, mutta sisko ei suostunut päästämään irti. Äiti puhalsi ilman keuhkoistaan. Hän ei sanonut mitään. Minä käskin Susania päästämään äidin. Sain sen englanniksi ja se kuulosti oudolta, kukaan ei katsonut minuun. Susan se vain mökötti ja painoi kasvonsa vasten äidin selkää, äidin oli päästävä istumaan. Minä istuin hänen viereensä, niin lähelle kuin voin. Kuistin penkillä oli mukava istua. Siinä hän oli istunut. Isoisä Albert. Laudoissa melkein tuntui hänen takalistonsa syvennys. Muuta hänestä ei ollut jäänyt jäljelle. Jos nostin katseeni, näin kaiken mitä hän oli nähnyt siinä istuessaan. Aitat, navetan, ison männyn joka suhisi itseksensä.

Mitä merkitsi se että oli iso? Sitä etten saanut itkeä, se oli sellaisia varten kuin Susan. Minä olin iso, koska synnyin ensin. Kokonaisen tunnin ennen Susania. Tullessamme meren yli olimme molemmat melkein kahdeksanvuotiaita. Minä kuitenkin tiesin paljon enemmän kuin siskoni, ymmärsin paljon enemmän siitä mitä maailmassa tapahtui. Ymmärsin, että oli käyty kauhea sota, mutta se oli loppunut ennen kuin ehdin saada siitä muistoja. Sinä vuonna kun synnyin, oli maailmansota täydessä käynnissä. Minä ymmärsin kaiken näkymättömän joka leijui ympärillä, sanat ja ajatukset. Että ihmiset

sanoivat yhtä mutta tarkoittivat aivan selvästi jotain muuta. Isoja ihmisiä oli vaikea ymmärtää. Susan oli yksioikoisempi. Minä tiesin tarkkaan, mitä mieltä Susan oli kaikesta, näin sen hänestä. Kaikki kääntyivät minun puoleeni kun asia koski meitä molempia, vaikkapa se että meidän piti riisua kengät rappsille ennen kuin menimme sisään. Se että oli syntynyt ensin toi mukanaan sekä hyviä että huonoja asioita.

LOISTAVAT SILMÄT

MENIMME SISÄLLE taloon. Ensimmäiseksi tultiin pimeään porstuaan. Sieltä vei portaat vintille, missä meidän perhe asui. Meidän omassa talossa asui nyt muita ihmisiä. Siinä talossa jota varten isä oli lähettänyt rahaa, jonka piti olla valmiina kun me tulisimme, johon me muuttaisimme niin pian kuin mahdollista. Siihen saakka me asuisimme vintillä täällä isoäidin luona. Sen talon kanssa oli kaikki pielessä, en vielä ymmärtänyt ihan kaikkea. Mutta ilmassa leijui monta kysymystä.

Porstuassa saattoi valita, menikö tupaan, missä oli hella ja ruokapöytä, vai toiseen suuntaan vievästä ovesta. Tuntui raaka ja kostea haju, ikään kuin siellä sisällä ei koskaan voisi olla lämmin.

Kukaan ei kertonut, mitä peremmällä olisi. Mutta minun kyllä kuului ottaa siitä selvää, ei se ollut minulle kovin vaikeaa. Höristin korviani ja kuulostelin kun isoäiti sanoi jotain äidille, mutta hän puhui niin hiljaa ja oudolla kielellä, englantiahan minä osasin parhaiten.

”Minä olen kotoisin Saktmodetista. Lähdin täältä kun olin kuudentoista”, sanoi äiti. ”Tuntuu kuin olisin asunut Kanadassa koko elämäni ajan.” Isoäiti mutusti hampaattomalla suullaan. Olin jo nähnyt ettei hänellä ollut hampaita, hänellä oli pitkä koukkuleuka.

Isoäidin porstuassa oli pimeää. Minä hinkkasin ja hinkkasin mekossa olevaa mutatahraa ja pyyhin jalkoja porstuan räsymattoon ennen kuin riisuin kengät. Kukaan ei tainnut nähdä mitä

minä tein, ehkä pimeys sulki meidät kaikki sisäänsä. Yhdestä ovesta tihkui valoa, siellä oli iso, sinisenä hohtava huone, jonne me menisimme. Lattialla oli raidalliset räsymatot, ikkunaverhot olivat hohtavan valkoiset. Seiniä peittivät isot kaapit, joissa oli hienoja lautasia. Keskellä huonetta oli iso pöytä. Sieltä tulvahti nenääni pullantuoksu. Me söisimme pullaa. Tunsin äkisti, miten nälkäinen olin, en ollut syönyt pitkään aikaan, en muistanut milloin viimeksi. Tämä että tulin jonkun kotiin, isoäidin luo, oli aivan kamalaa ja omituista. Kaikki mitä kuului, kaikki mitä näin, kaikki tuoksut, kaikki tuntui erilaiselta. Kuin kaikki olisi paljon suurempaa ja merkityksellisempää.

Se kaikki uusi iski minuun valtavalla voimalla. Kesti aikansa ennen kuin kaikki isot ihmiset tulivat sisään, minä menin peremmälle taloon. Isosta huoneesta päästiin kamariin, jossa oli sänkyjä. Sängyissä oli paksut täkit, punaiset ja vihreät. Olin voinut käydä nukkumaan. Mutta siellä oli yksi ovi raollaan, sen takaa kuului kuiskailua. Siellä istui joku kuiskailemassa, se kuulosti tosi tärkeältä. Minua veti sitä ovea kohti, menin yhä lähemmäs ja lähemmäs. Kurkistin sisään. Huone oli pimeä, ikkunan edessä riippui paksut verhot. Pöydän ääressä istui kaksi naista selkä kumarassa. Selät näyttivät jännittyneiltä, ja he vaikenivat ja nostivat kiireesti päänsä, kun avasin oven.

”Et sinä saa tulla tänne”, sanoi toinen naisista. Hän oli tui-man näköinen. Hiukset sojottivat joka suuntaan ja suu levisi ympyränä alas kohti leukaa. Minä hätkähdin ja otin askelen taaksepäin, mutta en uskaltanut sanoa mitään enkä saanut lähdeytyksi pois huoneesta. Ne naiset vain tuijottivat minua. Minä tunsin heidät, he olivat vasta äsken olleet ulkona pihalla. He olivat päässeet sisään nopeammin kuin me, olivat varmaan tottuneita kulkemaan mudan halki. Toinen heistä nousi seisomaan ja liikautti kättään. ”Hus”, hän sanoi ja huiskaisi kädellään, vähän samalla tavoin kuin kissaa hätistetään pois.

Mutta minua houkutti puoleensa toinen ovi, sen takaa kuului hengitystä. Raskaita hengenvetoja, kuulosti siltä kuin joku nukkuisi siellä. Minua veti sitä ovea kohti, menin yhä lähemmäs ja lähemmäs. Kurkistin sisään. Huone oli pimennetty, ikkunan eteen oli vedetty paksu peite. Sängyssä makasi joku. Näin kaksi loistavaa silmää, jotka tuijottivat suoraan minuun.

Niitä loistavia silmiä minä en unohda koskaan. En ollut tiennyt, että ihmisen silmät voivat loistaa. Luulen, etten ollut koskaan nähnyt silmien loistavan, en ainakaan sillä tavoin. Joskus Susan katsoi minuun pimeässä, mutta hänen silmiään tuskin näkyi. Ne sulautuivat kokonaan ympärillämme olevaan pimeyteen.

”Hei”, sanoi pienenpieni ihminen. Minä hätkähdin ja peräännyin askelen verran. ”Minä odotin sinua.” En sanonut mitään. En tiennyt mitä vastaisin, osaisinko minä edes puhua mitään tässä maassa? Hän oli poika. Varmaan pienin poika mitä olin koskaan nähnyt, melkein Susaniakin pienempi. Hänestä ei kukaan ollut kertonut.

”Tule tänne, ole niin kiltti, leikkisitkö sinä minun kansani?” Loistavasilmäisen pojan oli vaikea puhua, hän hengitti raskaasti. Hänen äänensä kuulosti siltä kuin olisi rikki. Se oli kuin repeämä joka avautui minuun. Tunsin kuinka kylmä karsi niskaani. Käsivarsissa nousi karvat pystyyn. En pystynyt sanomaan mitään. Minä vain tuijotin tuijottamistani, se mitä näin oli varmasti kummitus. En saanut sanaa suustani, en millään kielellä.

Äkkiä kuulin äidin äänen, hän kutsui minua. En ehtinyt sanoa mitään, käännyin vain ja juoksin takaisin toisten luo. Nyt juotaisiin kahvia. Susan ja minä saimme mustaviinimarjamehua. Pojasta ei kukaan puhunut mitään, olinkohan minä vain kuvitellut kaiken. Silmiäni kutitti, aivan kuin niissä olisi mutaa. Muta oli hyökännyt kimppuuni, suussani maistui muta.

”On yksi asia joka sinun on tiedettävä. Sinä et voi koskaan tietää, minne olet matkalla. Aina joutuu valitsemaan joko sen mikä on tuttua tai sen mikä ei ole. Sen mikä pelottaa. Sinun on aina valittava se mikä pelottaa.”

Pohjanmaan lakeudet ovat kahdeksanvuotiaalle kanadansuomalaiselle Marlenelle ja hänen kaksosiskolleen Susannelle tuttuja vain vanhempien puheista, kun siirtolaisperhe palaa koti-Suomeen.

Eletään 50-lukua, filmitähtien aikaa, mutta Vöyrin kylässä aika on pysähtynyt. Lehmät paleluttavat sorkkansa navetassa, hatut, pitsileningit ja unelmat haudataan matka-arkkuun vintille.

Ikuinen kaipuu on romaani kylästä ja sen asukkaista. Se piirtää väkevän kuvan äitien ja tyttärien suhteista 1950-luvun pohjalaisyhteisössä ja vangitsee taitavasti siirtolaiskokemuksen sekä vaikenneiden ihmisten tunnot.

9 789520 443221